

Repertoriul jurisprudenței

Cauza T-103/23

**Victor-Constantin Stan
împotriva
Parchetului European**

Ordonanța Tribunalului (Camera a zecea) din 15 decembrie 2023

„Acțiune în anulare – Articolul 42 alineatele (1) și (2) din Regulamentul (UE) 2017/1939 – Decizie a camerei permanente a Parchetului European de trimitere în judecată – Act de procedură al Parchetului European – Necompetență”

1. *Dreptul Uniunii Europene – Interpretare – Metode – Interdicția interpretării contra legem a dreptului Uniunii*

(a se vedea punctul 30)

2. *Acțiune în anulare – Competența instanței Uniunii – Întindere – Competența Tribunalului de a soluționa cauze referitoare la acte de procedură ale Parchetului European – Excludere*
[art. 263 TFUE; Regulamentul 2017/1939 al Consiliului, art. 42 alin. (1) și (2)]

(a se vedea punctele 31 și 36)

Rezumat

În urma unor denunțuri depuse de două persoane la Direcția Națională Anticorupție – Serviciul Teritorial Timișoara (România), un procuror european delegat în România (denumit în continuare „procurorul”) a deschis, în luna ianuarie 2022, o investigație, pe motiv că mai multe persoane săvârșiseră, începând din anul 2018, infracțiuni care le permiteau să obțină fără drept fonduri de la bugetul Uniunii Europene și de la bugetul de stat al României.

În cadrul acestei investigații și în urma unei ordonanțe a procurorului, domnul Victor-Constantin Stan a dobândit calitatea de inculpat pentru fapte, săvârșite în calitate de coautor, de obținere ilegală de fonduri românești, pedepsite de Codul penal român. Potrivit procurorului, domnul Stan prezentase, timp de mai mulți ani, autorităților române documente false, inexacte și incomplete privind proiecte depuse de șase societăți în vederea obținerii de fonduri provenite de la bugetul național al României.

În luna decembrie 2022, Parchetul European (EPPO) a decis să trimită în judecată cauza care îl privea, printre alții, pe domnul Stan și a clasat partea din aceasta referitoare la fapte de corupție și de fals care nu îl priveau pe domnul Stan (în continuare, „decizia atacată”)¹.

Domnul Stan a sesizat Tribunalul cu o acțiune prin care urmărea printre altele anularea deciziei atacate și i-a solicitat să se declare competent. În acest sens, el a susținut printre altele că Regulamentul 2017/1939 privind instituirea EPPO², care prevede *a priori* o competență exclusivă a instanțelor naționale de a controla validitatea actelor de procedură ale EPPO, nu îndeplinește cerințele dreptului la o cale de atac efectivă și la un proces echitabil, astfel cum sunt enunțate la articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

În apărare, EPPO a invocat cauze de inadmisibilitate, pentru motivul, printre altele, că Tribunalul nu este competent să se pronunțe cu privire la concluziile în anulare îndreptate împotriva deciziei atacate, din moment ce articolul 263 TFUE privind acțiunile directe nu se aplică în speță actelor de procedură ale EPPO.

Sesizat cu această acțiune și cu această excepție de inadmisibilitate, Tribunalul se pronunță cu privire la chestiunea inedită a repartizării competențelor între instanța Uniunii și instanțele naționale în ceea ce privește controlul jurisdicțional al actelor de procedură ale EPPO și respinge acțiunea ca urmare a necompetenței sale de a o soluționa.

Aprecierea Tribunalului

Mai întâi, Tribunalul amintește că controlul jurisdicțional al actelor de procedură ale EPPO este prevăzut la articolul 42 din Regulamentul 2017/1939. Pe de o parte, acesta prevede că actele de procedură ale EPPO care sunt destinate să producă efecte juridice față de terți fac obiectul controlului de către instanțele naționale competente, în conformitate cu cerințele și procedurile prevăzute în dreptul național³. Pe de altă parte, el precizează că, în conformitate cu articolul 267 TFUE, Curtea este competentă să pronunțe decizii preliminare⁴, în primul rând, cu privire la valabilitatea actelor de procedură ale EPPO, în măsura în care chestiunea valabilității este ridicată înaintea oricărei instanțe a unui stat membru, direct în temeiul dreptului Uniunii, în al doilea rând, cu privire la interpretarea sau valabilitatea dispozițiilor din dreptul Uniunii, inclusiv ale regulamentului de instituire a EPPO, și, în al treilea rând, cu privire la interpretarea articolelor 22 și 25 din acest regulament în ceea ce privește orice conflict de competență între EPPO și autoritățile naționale competente.

În plus, articolul 42 menționat limitează expres competența instanței Uniunii de a efectua controlul de legalitate, în temeiul articolului 263 TFUE, la anumite tipuri de decizii ale EPPO⁵, precum cele de a închide un caz, în măsura în care sunt contestate direct în temeiul dreptului Uniunii, cele care afectează protecția datelor persoanelor vizate, precum și cele care nu reprezintă acte de procedură, precum deciziile privind dreptul de acces public la documente, sau deciziile de eliberare din funcție a procurorilor europeni delegați sau orice alte decizii administrative.

¹ Decizia Camerei permanente nr. 4 a EPPO din 9 decembrie 2022.

² Regulamentul (UE) 2017/1939 al Consiliului din 12 octombrie 2017 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în ceea ce privește instituirea Parchetului European (EPPO) (JO 2017, L 283, p. 1).

³ A se vedea articolul 42 alineatul (1) din Regulamentul 2017/1939.

⁴ A se vedea articolul 42 alineatul (2) din Regulamentul 2017/1939.

⁵ A se vedea articolul 42 alineatele (3) și (8) din Regulamentul 2017/1939.

În continuare, în ceea ce privește posibilitatea de a întemeia competența Tribunalului pe o interpretare largă sau conformă a articolului 42 din Regulamentul 2017/1939, Tribunalul amintește jurisprudența constantă potrivit căreia recurgerea la o interpretare largă nu este posibilă decât dacă este compatibilă cu textul dispoziției în cauză și că nici măcar principiul interpretării conforme cu o normă cu forță obligatorie mai mare nu poate servi drept bază pentru o interpretare *contra legem*.

În speță, Tribunalul constată că, pentru controlul jurisdicțional al actelor de procedură adoptate de EPPO, textul articolului 42 alineatele (1) și (2) din Regulamentul 2017/1939 este lipsit de ambiguitate în măsura în care aceste dispoziții conferă instanțelor naționale competența exclusivă de a soluționa cauze referitoare la acte de procedură ale EPPO care sunt destinate să producă efecte juridice față de terți, în afara excepțiilor prevăzute la alineatele (3) și (8) ale aceluiași articol. Prin urmare, numai pe cale preliminară Curtea se pronunță cu privire la validitatea acestor acte în raport cu dispozițiile dreptului Uniunii, precum și cu privire la interpretarea sau la validitatea dispozițiilor regulamentului respectiv.

Având în vedere cele ce precedă, Tribunalul constată că, solicitând Tribunalului să anuleze decizia atacată și, în consecință, să se declare competent, în temeiul unei interpretări a regulamentului de instituire a EPPO în raport cu dreptul la o cale de atac efectivă, reclamantul propune o interpretare *contra legem*, care nu poate fi admisă.

În sfârșit, presupunând că reclamantul nu se limitează la a solicita o interpretare largă a Regulamentului 2017/1939 pentru a susține că Tribunalul este competent în speță și că intenționează să conteste decizia atacată prin repunerea în discuție, pe calea excepției de nelegalitate, a validității regulamentului în litigiu în raport cu articolul 19 TUE, o asemenea contestare nu poate fi admisă, dată fiind necompetența Tribunalului de a judeca acțiunea principală.

În această privință, Tribunalul arată că, în cadrul controlului jurisdicțional prevăzut de Regulamentul 2017/1939, Curtea este competentă printre altele, în temeiul articolului 267 TFUE, să se pronunțe asupra unor chestiuni privind interpretarea și validitatea actelor de procedură ale EPPO și ale dispozițiilor dreptului Uniunii, inclusiv ale acestui regulament⁶.

În speță, reclamantul poate, în principiu, să conteste în fața instanțelor naționale competente actele de procedură ale EPPO prevăzute la articolul 42 alineatul (1) din Regulamentul 2017/1939 și, în acest context, să invoce nelegalitatea acestuia. În această ipoteză, Curtea va fi cea căreia, în cazul în care instanța națională o sesizează, îi va reveni competența de a se pronunța cu privire la validitatea articolului 42 din acest regulament, precum și, eventual, asupra celei a Regulamentului intern de procedură în raport cu Regulamentul 2017/1939 și cu celelalte dispoziții de drept al Uniunii pe care reclamantul le invocă în cererea sa introductivă.

⁶ Acest lucru este confirmat de articolul 42 alineatul (2) din Regulamentul 2017/1939.